

UNIVERSITY OF MALTA
L-Università ta' Malta

Il-Proġett LifeMedGreenRoof Mid-term press release

Għaddew kważi sentejn minn meta beda l-proġett LifeMedGreenRoof li qieghed isir fuq medda ta' erba' snin. Il-proġett mexa 'l quddiem b'pass tajjeb u r-riżultati sa llum kienu nkoragġanti. L-interess mill-pubbliku kien pożittiv ukoll. Dan ifisser li hemm potenzjal akbar sabiex l-effiċjenza fl-użu tal-enerġija fil-bini f'Malta titjeb u jittaffu xi ftit il-problemi relatati maż-żoni urbani.

L-għan ta' dan il-proġett hu li jsir studju bażiku dwar il-prestazzjoni tal-bjut imħaddra fi klima xotta Mediterranja bhal dik li nsibu fil-Gżejjer Maltin, u li jinkoraġġixxu l-firxa tat-teknoloġija tal-bjut imħaddra f'Malta.

Matul dawn l-aħħar sentejn ġew identifikati 'l fuq minn 15-il speċi ta' pjanti indigeni li kapaci jgħixu u jikbru fuq il-bjut tad-djar. Il-bjut huma ġeneralment esposti għall-irjieħ u għall-qilla tax-xemx. Izda l-użu ta' dawn il-pjanti indigeni huwa importanti minħabba li l-pjanti huma adattati biex jikbru u jiżviluppaw fil-klima lokali u jipprovdu kenn għal diversi ħlejjaq indigeni. Il-bjut imħaddra jistgħu, sa ċertu punt, jissostitwixxu l-ambjent naturali li ntilef minħabba il-bini. Fl-aħħar, il-pjanti indigeni huma estetikament attraenti daqs il-pjanti eżotiċi. Madankollu l-pjanti eżotiċi wkoll għandhom l-irwol tagħhom fiż-żoni urbani għax jistgħu jkunu utli u ta' benefiċċju.

L-imsieħba Taljani, Minoprio Analisi e Certificazioni u Fondazione Minoprio, studjaw numru differenti ta' materjali organiċi u inorganiċi sabiex jistabbilixxu żewġ materjali għat-tekabbir li huma adattati għall-klima lokali. Sar ukoll sħarriġ fuq skart industrijali lokali li jista' jintuża bħala parti mill-materjal għat-tekabbir. Sfortunatament l-ebda materjal ittestjat ma kien adattat.

Fuq il-bejt tal-Fakultà tal-Ambjent Mibni fl-Università ta' Malta saru testijiet fuq iż-żewġ tipi ta' materjal għat-tekabbir u l-pjanti magħżula. Dawn it-testijiet kienu importanti sabiex ikun studjat l-iżvilupp tal-pjanti kif ukoll tal-materjal għat-tekabbir. Il-pjanti żviluppaw b'success bi ftit manutenzjoni. It-tisqija kienet biss matul is-sajf u twaqfet bejn Ottubru u April. Matul is-sena l-iżvilupp tal-pjanti ġie studjat bl-użu ta' ritratti meħuda mill-gholi.

Numru sostanzjali ta' insetti ta' benefiċċju instabu jżuru l-pjanti ta' fuq il-bejt fosthom naħal, brimb u friefet. F'Ottubru li għadda, numru ta' xagħat tal-Farfett tal-Fejġel, li huwa farfett endemiku għal Malta, instabu fuq waħda mill-ispeċi ta' pjanti li qed jitekabbiru. Wiehed min dawn il-friefet kien osservat jagħmel l-ewwel titjira tiegħu (ara *Facebook* tal-5 ta' Novembru 2014).

Sar ukoll disinn għall-kostruzzjoni ta' bejt imhaddar għall-wiri li ser jinbena fuq il-bini tal-Fakultà tal-Ambjent Mibni. Dan il-ġnien ser ikun miftuħ għall-pubbliku u ser jintuża wkoll għal aktar studji u ricerka dwar il-bjut imhaddra.

Din ir-ricerka hija importanti minhabba li l-bjut imhaddra itaffu l-problemi relatati maż-żoni urbani. Is-suċċess ta' dan il-proġett ifisser li dawn il-bjut imhaddra jkunu jistgħu jinbnew bl-użu ta' teknoloġiji ppruvati u ttestjati lokalment. Il-benefiċċji tal-bjut imhaddra jinkludu tnaqqis fil-konsum tal-elettriku minhabba li jnaqqsu l-użu tal-arja kkondizzjonata. Peress li l-materjal tat-tkabbir jaħdem qisu sponża, dan kapaci jnaqqas l-għargħar lokali billi jassorbi l-ilma tax-xita. Dan tal-aħħar jibda jiskula għal ġol-katusi bil-mod u fuq perjodu ta' ħin itwal. Il-bejt imhaddar joħloq lok għal spazju rikreattiv u għalhekk jgħolli l-valur tal-proprjetà. Dawn il-bjut jipprovdu wkoll kenn għal diversi ħlejjaq indiġeni li huma ta' ġid għall-bniedem, bħal ma huma n-naħal u l-friefet.

Fl-aħħar mill-aħħar il-bjut imhaddra għandhom il-potenzjal li jtejbu l-kwalità tal-ħajja ta' dawk li jaħdmu u jgħixu f'żoni urbani u kapaċi joħolqu bliet u rħula aktar sostenibbli. Il-proġett LifeMedGreenRoof jintemm f'Lulju tal-2017

Dan il-proġett huwa mmanigġjat mill-Università ta' Malta u huwa parzjalment iffinanzjat mill-programm tal-UE Life+. Ir-riżultati kollha ser ikunu ppublikati sabiex tithegġeg il-firxa tat-teknoloġija tal-bjut imhaddra f'pajjiżna. Għal aktar informazzjoni idhol fil-paġna tal-facebook (www.facebook.com/lifemedgreenroofproject) jew fis-sit elettroniku www.lifemedgreenroof.org.

Antoine Gatt & Vince Morris
It-tim tal-Proġett LifeMedGreenRoof

L-Uffiċċju tal-Komunikazzjonijiet u r-Relazzjonijiet mal-Alumni
13.07.2015